

Ympäristöluvut

Asia

Ruovikkoalueen ruoppaus Pyhäjärvellä, Säkylä

Hakija

Säkylän kunta
Rantatie 268
27800 SÄKYLÄ
Y-tunnus: 0139937-5

Sisällysluettelo

1	Perustiedot	4
1.1	Hakemuksen vireilletulo	4
1.2	Luvan hakemisen peruste	4
1.3	Toimivaltainen lupaviranomainen	4
2	Asia	4
2.1	Taustatiedot	4
2.1.1	Sijainti	4
2.1.2	Kaavoitus	4
2.1.3	Lupa, lausunto ja ilmoitukset	5
2.2	Vesitaloushanke	5
2.2.1	Hankesuunnitelma	5
2.3	Ympäristön tila ja vaikutusarvio	6
2.3.1	Lähiympäristö ja maankäyttö	6
2.3.2	Hankealueen ja Pyhäjärven luonto	7
2.3.3	Vesistö	9
2.3.4	Vesistön tila	10
2.3.5	Pohja ja sedimentit	11
2.3.6	Pohjavedet	11
2.3.7	Muinaismuistot ja kulttuuriperintö	11
2.3.8	Maisema	11
2.4	Hyödyt ja menetykset	12
3	Käsittely	12
3.1	Tiedottaminen	12
3.2	Lausunnot	12
3.2.1	Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunto	12
3.2.2	Säkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto	14
3.2.3	Säkylän kunnan lausunto	14
3.3	Selitys ja Museoviraston lausunto	15
4	Merkintä	16
5	Aluehallintoviraston ratkaisu	16
5.1	Vesitalouslupa	16
5.2	Lupamääräykset	16

6	Ratkaisun perustelut	18
6.1	Hankkeen tarkoitus sekä hankkeesta aiheutuvat hyödyt ja menetykset	18
6.1.1	Vesienhoitosuunnitelma	19
6.1.2	Kaavoitus	21
6.1.3	Luvan myöntämisen edellytykset	21
6.2	Lupamääräysten perustelut	21
7	Vastaus lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin	23
8	Sovelletut säännökset	23
9	Käsittelymaksu	23
10	Tiedottaminen	23
10.1	Päätös	23
10.2	Päätöksestä tiedottaminen	24
11	Muutoksenhaku	24
12	Liite	24
13	Asian käsittelijät	24

1 Perustiedot

1.1 Hakemuksen vireilletulo

Säkylän kunta on 16.10.2024 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemallaan ja myöhemmin täydentämällään hakemuksella hakenut lupaa ruovikkoalueen ruoppaukselle Säkylän Pyhäjärvellä.

1.2 Luvan hakemisen peruste

Hanke on luvanvarainen vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n 1 momentin 8) kohdan perusteella.

1.3 Toimivaltainen lupaviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin perusteella.

2 Asia

2.1 Taustatiedot

2.1.1 Sijainti

Hakemuksen mukainen alue sijaitsee Katismaan saareen johtavan tiepenkerein pohjoispuolella kiinteistöllä Pyhäjärvi ja Pyhäjoki 783-401-876-3 Pyhäjärvellä Säkylän kunnassa. Kiinteistön 783-401-876-3 pinta-ala kahdella palstalla on 6 181 ha.

Ruopattava alue on Isosäkylän järjestäytymättömän osakaskunnan yhteistä vesialuetta. Alue kuuluu Pyhäjärven Natura 2000 -alueeseen (FI0200161 SPA ja SAC), josta vastaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus).

2.1.2 Kaavoitus

Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Säkylän osayleiskaava (KV 19.9.2016 § 59), jossa hakemuksen mukaiseen alueeseen kohdistuvat seuraavat aluevaraukset: Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä ja linnustollisesti arvokas alue (luo-2), tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (pv) sekä maakunnallisesti merkittävä Katinhännän kulttuuriympäristö (ma-2).

Satakunnan maakuntakaavassa (vahvistettu YM 30.11.2011, lainvoimainen KHO 13.3.2013) ja 2. vaihemaakuntakaavassa (lainvoimainen 1.7.2019) alueeseen kohdistuvat merkinnät ovat: Natura 2000 -verkostoon kuuluva

alue, yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät ja siihen soveltuvat pohjavesialueet (pv), merkittävä kalasatama (ls1), kaupunkikehittämisen kohdevyöhyke (kk) sekä maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (kh, Säkylän kirkko ympäristöineen).

Hankealue rajautuu Katinhännän asemakaava/Katismaa -asemakaava-alueeseen (KV 4.7.2022 § 44). Hankealueeseen rajautuva asemakaava-alueen osa on osoitettu toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY).

2.1.3 Lupa, lausunto ja ilmoitukset

Hakemuksen mukaiseen alueeseen itäpuolelta rajautuvalta alueelta on ruopattu ruovikkoaluetta noin 500 m³ vuonna 2023. Alueen ruoppausta on ollut tarkoitus jatkaa, joten tämän hakemuksen mukaisesta alueesta on tehty 19.3.2024 ruoppausilmoitus Varsinais-Suomen ELY-keskukseen. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ilmoituksesta antaman lausunnon (3.4.2024) mukaan peräkkäisten hankkeiden ruopattavat massamäärät tulee laskea yhteen, jolloin yhteenlaskettu massamäärä edellyttää vesitalousluvan hakemista aluehallintovirastolta.

Aluehallintovirasto on 6.5.2025 myöntänyt Säkylän kunnalle vesilain mukaisen luvan (nro 135/2025, dnro ESAVI/38234/2024) vesikasvillisuuden poistolle pengertien eteläpuolella sijaitsevalta satama-alueelta.

Varsinais-Suomen ELY-keskukselle on tehty Pyhäjärven koillisosasta vuosina 2019–2024 24 ruoppaus- ja niittoilmoitusta. Ilmoituksista 10 on koskenut ruoppausta, viisi niittoa tai muuta vesikasvillisuuden poistoa ja loput kivien poistoa tai siirtoa tai rannan vahvistamista.

2.2 Vesitaloushanke

2.2.1 Hankesuunnitelma

Ruopattavan ruovikkoalueen pinta-ala on noin 1 800 m². Ruoppaus laajentaa aiemmin ruopattua aluetta länteen ja lounaaseen. Kasvillisuus poistetaan kelluvalla kaivinkoneella kaivamalla juuristoineen noin 30 cm:n syvyydeltä. Ruoppausmassoja arvioidaan muodostuvan noin 540 m³. Massa on pääosin eloperäistä juuristoa sekä sen alla olevaa liejua ja mahdollisesti savea.

Ruoppausmassat nostetaan kelluvalle lavalle, joka tyhjennetään rannalla tiiviille kuorma-auton lavalle. Ruoppausmassat kuljetetaan läheiselle maankaatopaikalle.

Pohjasedimenttien lisäksi alueelta poistetaan järviruokokasvuston vedenpinnan yläpuolella olevat osat. Mukana on myös edellisvuosien kuollutta ruokokasvustoa, jonka määrää on vaikea arvioida.

Hankkeen tavoitteena on avata tiheään ruovikkoon näkymä järvenselälle ja parantaa veden vaihtuvuutta alueella. Lisäksi ruoppauksella pyritään hidastamaan muita vesikasvilajeja syrjäyttävän järviruo'on levittäytymistä matalalla ranta-alueella.

Ruoppaus on suunniteltu tehtäväksi loka-marraskuussa vuonna 2025. Työn arvioidaan kestävän noin viisi päivää. Ruoppaus voidaan toteuttaa myös huhtikuussa.

2.2.1.1 Haittojen ennaltaehkäisy

Ruoppaus toteutetaan ajankohtana, jolloin kasviplanktonin kasvu on vähäistä ja alueella pesivät linnut ovat talvehtimisalueillaan.

Kanadanvesiruton mahdollinen esiintyminen ruopattavan alueen reunoilla otetaan huomioon ohjeistamalla urakoitsija käyttämään pintapuomeja, joilla mahdollisten vesiruton versonkappaleiden kulkeutuminen aallokon ja virtausten mukana työskentelyalueelta muualle estetään. Puomit vähentävät myös muun kasviaineksen leviämistä. Irtonainen kasviaines kerätään mahdollisimman tarkasti pois ja kuljetetaan läheiselle maankaatopaikalle. Massat sijoitetaan niin, ettei niitä pääse ojiin tai muuhun vesistöön. Ruoppausmassojen läjitysalue ei sijaitse vesistön lähellä.

Ruopattavia massoja käsitellään niin, että niitä ei pääse sekoittumaan kuljetuksen aikana veteen.

2.3 Ympäristön tila ja vaikutusarvio

2.3.1 Lähiympäristö ja maankäyttö

Ruopattavan ruovikkoalueen lähirannat itä- ja pohjoispuolilla ovat rakennettuja. Piha- ja puistoalueiden nurmikut ulottuvat lähes rantaviivaan asti. Ruopattavan alueen eteläpuolella sijaitsee Katismaan saari ja siihen johtavan tiepenkereen kaakkoispuolella venesatama. Venesatama on rakennettu jo ennen Pyhäjärven Natura-alueen muodostamista ja sen rakentamisen yhteydessä tiepenkereen kaakkois- ja luoteispuolet on ruopattu. Katismaan saarella on muun muassa uimaranta, ravintola ja kesäteatteri; saaren pinta-alasta pääosa on virkistyskäytössä. Pyhäjärven rannassa sijaitsee Säkylän kalasatama tiloineen, joissa toimii muun muassa kalasataman myymälä.

Ruoppauksesta aiheutuva veden samentuminen voi vaikuttaa työn aikana lähimpien rantakiinteistöjen rannan käyttöön. Koska työt ajoittuvat syksyyn tai varhaiseen kevääseen, vaikutukset jäänevät vähäisiksi ja lyhytaikaisiksi. Hanke ei vaikuta maankäyttöön.

2.3.2 Hankealueen ja Pyhäjärven luonto

Ruopattavalla alueella kasvaa pääasiassa järviruokoa tiheänä ja yhtenäisenä kasvustona, joka näkyy etenkin kesäaikana rannalta lähes kaksimetrisenä seinämänä.

Katismaan saaren ympäristössä on havaittu vuonna 2010 tehdyn vesikasvillisuusselvityksen yhteydessä pohjalehtisistä kasveista nuottaruohoa ja tummalahnaruohoa. Tiepenkereen ja saaren rannoilla lähellä rantaviivaa on paikoin runsaasti jättipalsamia (*Impatiens glandulifera*), joka on luokiteltu EU:ssa haitalliseksi vieraslajiksi. Venesataman alueella kasvaa paikoin runsaasti rihmamaisten levien peittämää vedenalaista kasvustoa, jossa valtalajina on irtokelluja karvalehti. Kasvustossa oli myös kanadanvesiruttoa, joka on säädetty kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Lajia esiintyy lähes kaikissa osissa Pyhäjärveä sopivilla matalilla kasvupaikoilla.

Vesiruton esiintymistä ruopattavalla alueella ei ole erikseen selvitetty. Katismaan saareen johtavan tiepenkereen luoteisrannalla havaittiin kesällä 2024 irtonaaisia vesiruton versonkappaleita, joten laji todennäköisesti kasvaa kyseisellä lahdella. Tiheä ruokokasvusto ei ole vesirutolle mahdollinen kasvupaikka, mutta ruokokasvuston reunoilla lajia voi esiintyä.

Pyhäjärven vesikasvillisuus on monimuotoista: Järvellä on havaittu yhteensä 62 vesikasvilajia, joista osa on niukkaravinteisuutta ja osa runsaravinteisuutta suosivia lajeja. Pyhäjärven rehevimmät ja samalla biologisesti tuottoisimmat rantakasvustot sijoittuvat saarten suojaamalle itärannalle Pyhäjoen suun ja Vähäkylänlahden välille sekä länsirannalle Mannilanlahdelle. Järviruo'on lisäksi rannoilla kasvaa esimerkiksi ulpukkaa, nuottaruohoa, ruskoärviää, vesiruttoa, äimäruohoa, tummalahnaruohoa ja katkeavesirikkoo. Kelluslehtisiä vesikasveja kasvaa Pyhäjärvellä yleisesti laajoina kasvustoina.

Hakemuksen mukaiselta alueelta ei ole pohjaeläintietoja.

Hankealueelta poistetaan järviruokoa juurakkoineen, mikä muuttaa hankealueen kasvillisuuden. Järviruokoa hyödyntävät eliölajit katoavat alueelta, mutta lähirannoilla säilyy tämän jälkeenkin järviruokokasvustoja. Hankealueen kasvillisuus ja muu eliöstö voi ajan kuluessa muuttua monipuolisemmaksi, kun voimakaskasvuinen järviruoko poistetaan.

Järvi on kalaisa ja runsaslajinen. Hakemuksessa ei ole esitetty kalastotietoja ruopattavalta alueelta, mutta ruovikon ja avoveden rajalla on hakemuksen mukaan kaloja ja mahdollisesti myös rapuja.

Pyhäjärvi kuuluu Köyliönjärvi-Pyhäjärven kansainvälisesti tärkeään lintualueeseen (IBA-alue). Pyhäjärvellä on neljä erillistä IBA-aluetta: Vähä-Säkylän

edusta, Emäkari, Kolvaan alue ja Harolanlahden Natura 2000 -alue lähes kokonaisuudessaan. Hakemuksen mukainen alue ei sijaitse IBA-alueella. Pyhäjärven pohjoisosassa Luvalahti-Harolanlahden alue kuuluu lintuvesien suojeluohjelman alueisiin (LVO020040).

Vuoden 2021 linnustoselvityksessä ruopattavalla alueella tai sen läheisyydessä havaittiin pesivästä vesi- ja rantalinnustosta nokikana, härkälintu, ruskosuohaukka, pajusirkku, merihanhi ja kanadanhanhi. Myös silkkiuikkuyhdyskunta oli lähellä ruopattavaa aluetta. Härkälintuja havaittiin myös kesällä 2024. Ruskosuohaukkaa pidetään Katismaan alueella varmasti pesivänä.

2.3.2.1 Natura 2000 -alue

Pyhäjärvi kuuluu Natura 2000 -suojelualueverkostoon. Pyhäjärven Natura 2000 -alueen (FI0200161, SPA ja SAC) suojeluperusteina ovat 26 lintudirektiivin lajia sekä kuusi luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä. Osa suojeluperusteena olevista lintulajeista sekä pesii että käyttää Pyhäjärveä muutonaikaisena levähdysalueena, osa pysähtyy Pyhäjärvelle lepäämään muuttomatkoihillaan. Esimerkiksi hakemuksen mukaisen alueen kaakkoispuolella parin kilometrin päässä oleva Vähäkylänlahti on merkittävä linnuston pesimäalue ja varsinkin keväällä muuttolintujen levähdysalue. Pyhäjärvi on tärkeä pesinnänaikainen ruokailualue myös monille järven lähiympäristössä pesiville lajeille.

Hakemuksen mukaisella alueella tai sen läheisyydessä on havaittu Natura-alueen suojeluperusteena olevista lintudirektiivin lajeista härkälintu ja ruskosuohaukka. Härkälintu rakentaa kasvimateriaalista pesäkseen kelluvan lautan, joka ankkuroituu kiinni ilmaversoihin. Ruskosuohaukka pesii useimmiten ruovikon keskellä.

Hakemuksen mukaan yhtenäisen ruovikkoalueen ruoppaus ei vaikuttane härkälinnun pesimämahdollisuuksiin varsinkaan, jos ruoppaus tehdään syksyllä tai varhain keväällä ja alueelle jää vielä ilmaversoisten kasvien muodostamaa kasvustoa. Härkälintu ei pesi tiheän ruovikon sisällä vaan voi jopa hyötyä harventuneesta kasvustosta. Ruskosuohaukalle yhtenäisen ruovikkoalueen pieneneminen voi merkitä sitä, ettei se uskaltaudu pesimään alueella. Ruskosuohaukasta on Tiira-havaintojärjestelmässä useita pesintään viittaavia havaintoja noin kolmen kilometrin päässä kaakossa sijaitsevalta Sarvonlahdelta.

Pyhäjärvi, kuten myös hakemuksen mukainen alue, on pääosin hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet (karut ja kirkasvetiset järvet) -luontotyyppiä (3110). Hakemuksen mukaisen alueen pinta-ala (1 800 m²) on noin 0,01 ‰ Pyhäjärven Natura-luontotyyppin pinta-alasta

(15 300 ha). Muita suojelun perusteena olevia luontotyyppejä ei esiinny ruopattavan alueen läheisyydessä.

Natura-alueen tietolomakkeessa tärkeänä lajina mainitaan viitasammakko, josta ei kuitenkaan ole tehty havaintoja ruopattavalta alueelta tai sen läheisyydestä. Hakemuksen mukaan ruopattava tiheä ruovikkoalue ei ole todennäköinen viitasammakon lisääntymisalue. Ruovikon avoveden puoleisella reunalla esiintyy saalistavia kaloja ja mahdollisesti myös rapuja. Ruoppauksessa veteen sekoittuva kiintoaines voi aiheuttaa haittaa lajin mätimunille. Viitasammakko kutee huhti-toukokuun vaihteessa melko matalaan veteen. Hakemuksen mukaan ruoppaus tehdään joko huhtikuussa tai loka-marraskuussa.

Säkylän Katinhännän alueella tehtävällä pienialaisella ruoppauksella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Pyhäjärven Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin tai lajeihin tai Natura-alueen ominaispiirteisiin kokonaisuutena. Tarvetta luonnonsuojelulain 35 § ja 39 § mukaiselle Natura-arvioinnille ei ole.

Lähin yksityinen luonnonsuojelualue, Iisalonen ja Emäkarin luonnonsuojelualue (YSA021009), sijaitsee lähimmillään noin 1,5 km hankealueesta etelään.

2.3.3 Vesistö

Pyhäjärvi (34.031) on Lounais-Suomen suurin (155,2 km²) ja merkittävin järvi. Järvi on matalahko keskisyvyyden ollessa noin 5,4 m. Syvin kohta on 26 m. Pyhäjärvellä on laaja yhtenäinen järvenselkä ja vähän saaria. Saarettoman ulapan pituus on yli 25 km. Järvi luokitellaan kuuluvaksi suuriin vähähumuksisiin järviin. Hakemuksen mukainen alue sijaitsee Pyhäjärven koillisrannalla.

Pyhäjärvi kuuluu Eurajoen vesistöalueeseen (34) ja Pyhäjärven valuma-alueeseen, jonka pinta-ala on 461 km². Tärkeimmät järveen laskevat joet ovat Pyhäjoki ja Yläneenjoki. Järven vedet purkautuvat Eurajokeen. Pyhäjärvi kuuluu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen Eurajoen-Lapinjoen-Sirppujoen osa-alueeseen.

Pyhäjärven keskivedenkorkeus on 45,21 m (N₂₀₀₀). Pyhäjärven vedenpintaa säännöstellään järven luusuassa sijaitsevalla säännöstelypadolla. Vedenkorkeus vaihtelee säännöstelyn mukaisesti ja vuotuinen vaihtelu on ollut keskimäärin 45 cm. Lisäksi esimerkiksi lounaan suunnasta pitkään puhaltava tuuli voi nostaa vedenkorkeutta alueellisesti ja hetkellisesti, koska järven selkä on suuri ja avoin.

Ruopattavan alueen tarkkaa vesisyvyyttä ei ole mitattu. Maastokarttatietojen mukaan alueella on vettä alle 2 m. Ruoppauksessa poistetaan alueelle vuosien kuluessa kertynyttä kasviainesta ja juurakkoa, jolloin vesisyvyys kasvaa arviolta 30–40 cm, mutta syvyys on ruoppauksen jälkeenkin luultavasti alle 2 m.

Alue on suurelta osin pohjoisen, lännen ja etelän suunnista saaren, tiepenkerein ja järveen työntyvän niemen suojaama. Alueelle kohdistuu aallokkoa ja vedenvirtausta lähinnä lounaan suunnasta. Katismaan saareen rakennettu pengertie on muuttanut veden virtauksia alueella. Tiepenkereessä on virtausaukko lähellä mantereen puoleista päätä.

Ruovikon poisto voi parantaa ranta-alueella veden virtausoloja, mutta hankkeella ei ole laajemmin vaikutusta veden virtauksiin tai vedenkorkeuteen.

Pyhäjärvellä kalastaa noin 20 ammattikalastajaa ja 3–4 nuottakuntaa. Tärkeimmät saalisajit ovat ahven, muikku ja siika, vapaa-ajankalastuksessa myös hauki ja made. Järvi on myös merkittävä kalastusmatkailukohde.

Hankealueella ei ole nykyisellään mahdollista liikkua veneellä tiheään ruovikon vuoksi. Järviruokokasvuston poisto mahdollistaa esimerkiksi veneilyn ja virkistyskalastuksen.

2.3.4 Vesistön tila

Pyhäjärvi kuuluu Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoito-alueeseen. Pyhäjärven ekologinen tila on arvioitu 3. vesienhoitokaudella tyydyttäväksi. Tila on heikentynyt hyvästä yhdellä luokalla. Vesimuodostumaan kohdistuvana toimenpiteenä mainitaan vesienhoitosuunnitelmassa suuren ja rehevöityneen järven kunnostus.

Pyhäjärveen on tullut sen valuma-alueelta 2000-luvulla fosforia keskimäärin 10 tonnia vuodessa. Pääosa kuormituksesta muodostuu järven valuma-alueen toiminnoista aiheutuvasta hajakuormituksesta. Järven suurimpien laskujokien valuma-alueen pinta-alasta huomattava osa on peltoa. Ainevirtaamat vaihtelevat vuosittain ja etenkin sääolot vaikuttavat paitsi kuormituksen määrään myös sen ajoittumiseen. Kuormitusta on saatu vuosikymmenien kuluessa vähennettyä erilaisten hankkeiden ja vesiensuojelutoimenpiteiden avulla.

Pyhäjärven vedenlaatua on tutkittu useiden vuosien ajan. Vuosina 2010–2023 syvännelävaintopaikan pintaveden fosforipitoisuus oli kesäkuukausina keskimäärin 18 µg P/l (10–37 µg P/l), typpipitoisuus 430 µg N/l (310–550 µg N/l) sekä sameusarvo 2,2 FNU (0,9–6,7 FNU). Kesäkuukausina hävaintopaikan näkösyvyys oli keskimäärin 2,5 m (1,3–4,0 m).

Kun pohjalietettä kaivetaan, veteen sekoittuu kiintoainesta ja ravinteita. Vaikutukset veden sameuteen ja ravinnepitoisuuksien kasvuun ovat lyhytaikaisia, sillä veteen sekoittunut kiintoaines laskeutuu takaisin pohjalle. Laskeutumishopeuteen vaikuttaa se, miten hienojakoista aines on. Alueen suojaisuuden takia sameus ei todennäköisesti pääse leviämään Haapsaaren ja Katismaan tiepenkereen rajaamaa lahtea laajemmalle alueelle. Koska käsiteltävä alue on pieni, myös pohjasedimentistä liukenevien ravinteiden määrä on pieni suhteessa järveen kohdistuvaan muuhun kuormitukseen ja siten myös vaikutukset jäävät pieneksi suhteessa Pyhäjärven kokoon. Keskä aikana pohjasedimentistä vapautuvat ravinteet voisivat lisätä kasviplanktonin kasvua.

Hankkeen vaikutukset vedenlaatuun jäävät alueen suojaisuuden vuoksi lyhytaikaisiksi ja rajoittuvat suurelta osin hankealueelle.

Ruoppauksen vaikutuksia vedenlaatuun ei esitetä tarkkailtavaksi.

2.3.5 Pohja ja sedimentit

Ruopattava pohja on suurelta osin kuollutta kasvimateriaalia ja järviruokojen juurakoita. Pohjasedimentin laatua ei ole tutkittu. Alue on ollut luonnontilassa eikä siihen ole kohdistunut kuormitusta, joka olisi voinut sisältää haitallisia aineita. Katismaan saaren ja saaren lähimmän niemekkeen maaperä on hiekkamoreenia. Lahirannoilla ja mahdollisesti myös ruoppausalueella maaperä on savea.

Ruoppaus voi tuoda näkyviin orgaanisen aineksen alapuolella olevan pohjasedimentin. Kun kuollut ja happea kuluttava kasviaines poistetaan ja vesi vaihtuu virtauksen parantumisen myötä alueella aiempaa paremmin, sedimentin pintakerroksen happitilanne voi parantua ja muun muassa fosforin liukeneminen hapettomuuden seurauksena veteen vähenee.

2.3.6 Pohjavedet

Hankealue sijaitsee Uusikylän vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella (0278302, 2-luokka), mutta ei varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella. Pohjavesialueelta ei oteta pohjavettä. Hakemuksen mukaan ruoppauksella ei ole vaikutusta Uusikylän pohjavesialueen vedenlaatuun eikä määrään.

2.3.7 Muinaismuistot ja kulttuuriperintö

Hankealueella ei tiettävästi sijaitse muinaismuistoja.

2.3.8 Maisema

Ruovikon poisto avaa rannalta näkymän järvelle.

2.4 Hyödyt ja menetykset

Ruoppauksella avataan näkymää järvimaisemaan ja parannetaan veden vaihtuvuutta ranta-alueella, mikä yleisten hyötyjen lisäksi nostaa läheisten rantakiinteistöjen käyttöarvoa. Ruoppaus hidastaa järviruokokasvuston levittäytymistä laajemmalle alueelle, millä mahdollistetaan muiden vesikasvilajien levittäytymistä alueelle. Kasvillisuuden monipuolistuessa alue tarjoaa myös muille eliölajeille yksilajista ruovikkoa paremman elinympäristön.

Työn aikana veteen sekoittuu kiintoainesta ja ravinteita, jolloin vesi samenee lähialueella hetkellisesti merkittävästi. Ravinnepitoisuuksien mahdollinen kasvu ei ole vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden mukainen seuraus. Järviruokokasvuston pieneneminen pienentää sitä hyödyntävien eliölajien elinympäristöä. Ruokokasvuston poistaminen voi lisätä rantaviivassa aallokon aiheuttamaa eroosiota.

3 Käsittely

3.1 Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi/) 23.1.–3.3.2025.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Säkylän kunnan verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Alasatakunta -lehdessä 28.1.2025.

3.2 Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta ja kalatalousviranomaiselta, Säkylän kunnalta sekä Säkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomainen on ilmoittanut, ettei anna lausuntoa hakemuksesta.

3.2.1 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

Lausunnossa on todettu muun muassa seuraavaa:

Pyhäjärvi on pintavesityypiltään suuri vähähumuksinen järvi (SVh), jonka ekologinen tila on tyydyttävä. Järven ravinnetaso on hyvän ja tyydyttävän rajoilla ja väriluku alle 20 µg/l. Varsinaiselta ruoppausalueelta ei ole tiedossa vedenlaadun tutkimustuloksia eikä sen vesieliöstöstä ole vesikasveja lukuun ottamatta tietoa. Katismaan uimarannalla seurataan uimakaudella bakteeripitoisuuksia ja sinilevien esiintymistä.

Ruovikon ruoppaus irrottaa pohjasta kiintoainetta ja ravinteita ja sementtaa alueen veden tilapäisesti. Katismaan alueella esiintyy muun muassa kanadanvesiruttoa, joka leviää ja lisääntyy helposti kasvin palasista, joten hakemuksen täydennyksessä esitetty pintapuomien käyttö työalueen ympärillä on tarpeen. Ruoppauksessa irronneet vesikasvien jätteet pitää kerätä huolellisesti pois vedestä. Poistetut ilmaversokasvustot korvautuvat usein kelluslehtisellä kasvillisuudella ja myös uposlehtisillä vesikasveilla. Kiintoaineen leviämistä voidaan lieventää suojakankaan käytöllä. Ruoppaus tulee ajoittaa hakemuksessa esitetysti eli luontoarvot huomioon ottaen sekä kesän virkistyskäyttökauden ulkopuolelle haittojen minimoimiseksi.

Ruoppausalue on hyvin pieni vesimuodostuman pinta-alaan verrattuna, joten hanke ei heikennä vesimuodostuman ekologista tilaa eikä vaikuta sen hyvän tilan tavoitteiden saavuttamiseen.

Luonnonsuojelun kannalta oleellisinta on suunniteltujen toimenpiteiden mahdolliset vaikutukset Pyhäjärven Natura-alueeseen (FI0200161) ja kohteella tavattaviin lintuihin. Toiminta tulee ajoittaa pesimäajan ulkopuolelle eli 1.10–31.3. Itse ruoppauksella suunnitelman mukaisesti on Pyhäjärven tilaa parantavia vaikutuksia, koska järviruokokasvillisuuden poistaminen lisää avovettä, mutta samalla alueelle jää jonkin verran ruovikkoa linnuston pesintää ja muita järviruokoa hyödyntäviä eliöitä varten. Haittana ruoppaustyöstä on lähinnä veden hetkellinen samentuminen. ELY-keskus on katsonut, että suunnitelluilla toimenpiteillä ei merkittävästi heikennetä kohteen suojeluperusteena olevia luonnonarvoja. Huolellisesti ja oikea-aikaisesti toteutettuna ne pikemminkin parantavat suojeluperusteena olevia luonnonarvoja.

Kohteelta oli havaittu myös jonkin verran vieraslaji kanadanvesiruttoa. Kaikessa toiminnassa ja erityisesti läjitysmassojen kuljetuksessa ja itse läjityksessä on oltava erityisen huolellinen, ettei vieraslajia päästetä leviämään. Ohjeistusta on syytä katsoa esimerkiksi vierasaljit.fi-sivustolta.

Hankealue sijoittuu Uudenkylän vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle (2-luokka). Vesikasvillisuuden poistosta ei ennalta arvioiden aiheudu haitallisia vaikutuksia pohjavesialueella. Kasvijätteen läjittämisen osalta on varmistuttava, että kasvijätteitä ei varastoida pohjavesialueelle.

Hankealue sijoittuu asemakaavan KTY-alueen eteen. KTY-alueella rantaan, maa-alueelle, on osoitettu laajahko istutettava alue. Asemakaava-alue ei siis ulotu tässä kohtaa vesialueelle. Karttakuvan perusteella hanke sijoittuu Säkylän osayleiskaavan alueelle, mutta yleiskaavan tietoja ei ole hakemuksessa. Yleiskaavassa aluetta koskee muun muassa merkintä ma-2 (valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö), jota koskevan kaavamääräyksen mukaan alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön ja maiseman arvojen säilymistä. Aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydetty museoviranomaisen lausunto. Kysymyksessä olevalle hankkeelle ei ole maisema-arvoista johtuvaa estettä.

Hakemuksen mukaan läjitysalueena käytetään Säkylän kunnan Käärnummen maankaatopaikkaa. ELY-keskuksen tietojen mukaan Käärnummen maankaatopaikalla ei ole voimassa olevaa ympäristölupaa. Maankaatopaikkaa ei ole kohteena YLVA-järjestelmässä, eikä maankaatopaikan lupapäätöstä ole toimitettu ELY-keskukselle tiedoksi. Ruoppausmassojen sijoittaminen maankaatopaikalle edellyttää, että maankaatopaikalla on voimassa oleva ympäristölupa, jossa on hyväksytty myös vesipitoisten ja orgaanista ainesta sisältävien massojen sijoittaminen jätetäyttöön ja jossa on annettu määräykset vesien johtamisesta ja tarkkailusta.

Ruoppausten vaikutuksia voidaan tarkkailla ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla esimerkiksi dronekuvauksilla.

3.2.2 Säkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Etelä-Satakunnan ympäristölautakunnan käsityksen mukaan suunnitellulla ruoppauksella on monia positiivisia vaikutuksia, sillä järviruokokasvuston ruoppaus parantaa Katismaan alueen käyttöä virkistysalueena, avartaa maisemaa järvelle ja parantaa veden vaihtuvuutta. Sillä voi olla suotuisia vaikutuksia myös luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Hakemuksessa ruoppausmassojen läjityspaikkaa kutsutaan Säkylän maankaatopaikaksi. Kysymyksessä on kuitenkin vanha käytöstä poistettu Käärnummen yhdyskuntajätteen kaatopaikka, jolla ei ole maankaatopaikoilta vaadittavaa ympäristölupaa. Ennen luvan myöntämistä lupaviranomaisen on syytä selvittää tämän alueen sopivuus ruoppausmassojen läjityspaikaksi sekä kaatopaikan lopettamispäätöksessä tai sulkemissuunnitelmassa annettut mahdolliset määräykset alueen jatkokäytöstä.

3.2.3 Säkylän kunnan lausunto

Katismaan saaren lähialueiden maisemointi ja kauniit maisemat ovat osa kunnan vetovoimatekijöistä. Aluetta ja saaren palveluja käyttää suuri

määrä ulkoilijoita kaikkina vuodenaikoina. Ruovikkoalueen osittainen poistaminen hidastaa ruovikkoalueen laajenemista kauniilla maisema-alueilla.

Rantaan asti levinnyt ruovikkoalue mahdollistaa pienten petoeläinten pääsyn mahdollisille lintujen pesäpaikoille. Ruovikkoaluetta on tarkoitus poistaa rantavesistä niin, että vesi saadaan vaihtumaan rannassa sekä Katismaan sillan läheisellä alueella.

Lupahakemuksen tekstistä poiketen nyt vireillä olevan hakemuksen mukainen ruopattava alue on vuonna 2023 toteutetun alueen länsipuolella.

Kunnanhallitus on puoltanut luvan myöntämistä ruoppaukselle ja toivonut luvan myöntämisen etenevän ripeästi.

3.3 Selitys ja Museoviraston lausunto

Hakija on ELY-keskuksen lausunnon perusteella pyytänyt hakemuksesta Museoviraston lausuntoa. Museovirasto on 3.4.2025 lausunut (MV/00489/2025) hankkeesta seuraavaa:

Hankealue sijaitsee yleiskaava-alueella, jota koskee ma-2-merkintä. Varsinais-Suomen ELY-keskus on aluehallintovirastolle antamassaan lausunnossa edellyttänyt, että aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Museovirasto on tutustunut hankkeeseen vesi- ja ranta-alueen kulttuuriperinnön huomioimisen näkökulmasta ja kuullut Satakunnan Museota, joka toimii Satakunnan alueellisena vastuumuseona ja on päävastuussa kulttuuriympäristön suojelu- ja asiantuntijatehtävistä Satakunnassa.

Hankealue sijaitsee Pyhäjärven itärannalla Katismaa-saaren pohjoispuolissa lahdelta. Hankkeella avataan näkymää järvimaisemaan, parannetaan veden vaihtuvuutta ranta-alueella ja mahdollistetaan muiden vesikasvilajien levittäytymistä hankealueelle. Museovirasto ja Satakunnan museo ovat arvioineet, että hankealueella ei ole potentiaalista arkeologisen kulttuuriperinnön sijaintipaikkaa. Hankkeeseen ei arvioida liittyvän arkeologisen perinnön selvitystarvetta. Hankkeen voi toteuttaa suunnitellulla tavalla.

Lisäksi hakija on toimittanut aluehallintovirastoon selityksen liitteinä osayleiskaavan kaavakartan ja kaavan määräykset.

Hakija on selityksen yhteydessä ilmoittanut muuttavansa ruopattavan aineksen läjityspaikkaa. Ruopattu pohja-aines ja kasvimassa läjitetään ja käsitellään Länsi-Suomen Prosessiveden Köyliössä sijaitsevalla maankaatopaikalla, joka saa ympäristölupansa mukaisesti ottaa vastaan maa-ainesta ja kasvijätettä.

4 Merkintä

Aluehallintovirastossa on ollut samanaikaisesti käsiteltävänä Säkylän kunnan lupahakemus ESAVI/38234/2024, joka koskee vesikasvillisuuden poistoa Katismaan saaren venesatamasta. Asiassa on annettu 6.5.2025 päätös nro 135/2025.

5 Aluehallintoviraston ratkaisu

5.1 Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto myöntää Säkylän kunnalle luvan ruovikkoalueen ruoppaamiselle kiinteistöllä 783-401-876-3 Pyhäjärvellä Säkylän kunnassa hakemuksen 16.10.2024 ja sen täydennysten sekä hakijan selityksen 18.3.2025 (täydennetty 9.4.2025) mukaisesti.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvanhaltijan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

5.2 Lupamääräykset

1. Ruopattavat alueet on merkittävä maastoon selkeästi ennen ruoppausten aloittamista.
2. Luvanhaltijan on selvitettävä alueella mahdollisesti olevat johdot ja kaapelit. Työt on toteutettava niitä vaurioittamatta.
3. Ruoppauksella saa syventää nykyistä pohjaa korkeintaan 30–40 cm. Pohjainesta saa ruopata yhteensä enintään noin 540 m³. Ruoppaamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesikasvien juuristojen poistamiseen.
4. Ruoppaus on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti 1.10.–31.3.
5. Jos ruoppaus tehdään sulan veden aikaan, ruoppauksen aikana tulee käyttää pintapuomeja sekä pohjasta pintaan ulottuvaa suojaverhoa siten, että mahdolliset vieraskasvilajin versojen osat ja samentuma eivät pääse leviämään työalueen ulkopuolelle.

Suojaverho on asennettava ja ankkuroitava siten, että se pysyy paikoillaan. Se on merkittävä asianmukaisesti, sen toimivuutta on tarkkailtava ja mahdolliset vauriot siinä tai sen ankkuroinnissa on korjattava viipymättä.

Kasvien versot ja juurakot sekä niiden osat on kerättävä ruoppauksen jälkeen huolellisesti vesialueelta tiiviiseen kuljetusvälineeseen.

6. Jos työt tehdään vesialueen ollessa jäässä, kohdat, joissa jäätä on rikottu työn vuoksi tai jään kantavuus on huonontunut, on merkittävä asianmukaisesti.
7. Ruoppausmassat ja vesialueelta poistettu kasvijäte on kuljetettava tiiviillä lavalla vastaanottajalle, joka saa ympäristölupansa mukaisesti vastaanottaa ja käsitellä kyseisenlaisia jätteitä.
8. Kunnostuksessa käytettävät koneet ja työkalut on puhdistettava ennen niiden siirtoa alueen ulkopuolelle.
9. Ruoppaukseen voidaan tehdä vesi- ja luonnonsuojelulakia valvovien viranomaisten hyväksymällä tavalla vähäisiä muutoksia, jotka eivät aiheuta haitallisia vaikutuksia vesistössä eivätkä muutoinkaan loukkaa yleistä tai yksityistä etua.
10. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.
11. Työt on tehtävä kolmen vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.
12. Ruovikon poiston pysyvyyttä, vaikutuksia alueen kasvillisuuteen ja vieraslaji kanadanvesiruton leviämiseen sekä alueen linnustoon tulee selvittää ruoppauksen jälkeen. Luvan saajan tulee toimittaa ruoppauksen vaikutusten tarkkailusuunnitelma valtion luonnonsuojelulakia valvovalle viranomaiselle ennen töiden aloittamista. Tarkkailusuunnitelmassa tulee esittää ainakin tarkkailumenetelmä, tarkkailutiheys ja tarkkailun kesto sekä tarkkailun raportointi valvontaviranomaiselle ja Säkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
13. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti valtion valvontaviranomaiselle ja Säkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille vesialueen omistajille.

Lisäksi töiden aloittamisesta tulee ilmoittaa alueen käyttäjille parhaiten käyttäjät saavuttavalla tavalla.
14. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, valtion valvontaviranomaiselle ja Säkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

6 Ratkaisun perustelut

6.1 Hankkeen tarkoitus sekä hankkeesta aiheutuvat hyödyt ja menetykset

Hankkeen tarkoituksena on avata tiheään ruovikkoon näkymä järvenselälle ja parantaa veden vaihtuvuutta alueella. Lisäksi ruoppauksella pyritään hidasdastamaan muita vesikasvilajeja syrjäyttävän järviruo'on levittäytymistä matalalla ranta-alueella. Poistettu ilmaversoiskasvillisuus korvautuu yleensä kelluslehtisellä kasvillisuudella ja pohjakasveilla. Lisäksi rantaan saakka ulottuvan ruovikon poisto voi vähentää pienpetojen liikkumista lintujen pesille.

Hakemuksen mukainen alue kuuluu Pyhäjärven Natura 2000 -alueeseen (FI0200161, SPA ja SAC), jonka suojeluperusteina ovat 26 lintudirektiivin lajia sekä kuusi luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä. Ruopattavan alueen pinta-ala on Pyhäjärven Natura-alueen hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet -luontotyyppistä noin 0,01 %. Natura 2000 -luontotyyppioppaan (Ympäristöopas 46, Suomen ympäristökeskus, 2. korjattu painos) karut kirkasvetiset järvet (3110, hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet) luontotyyppille on tyypillistä pohjaversoiskasvillisuus, sillä lajit viihtyvät kirkkaassa vedessä. Myös kasvillisuuden vyöhykkeisyys on luonteenomaista. Tyypillisesti lähellä rantaa on erotettavissa nuottaruohovyöhyke (*Lobelia dortmanna*) ja syvemmillä lahnaruohovyöhyke (*Isoetes lacustris*). Rannoilla on usein järviruokoa (*Phragmites australis*) tai järvikortetta (*Equisetum fluviatile*), mutta niiden kasvustot ovat harvoja samoin kuin uposlehtisten vesikasvien kasvustot. Tiheäkasvuisen järviruovikko ei siten ole luonteenomainen ja edustava osa suojelun perusteena olevaa luontotyyppiä. Pyhäjärvellä luontotyyppiä uhkaa valuma-alueen ravinnekuormituksesta aiheutuva rehevöityminen.

Ruovikon poistaminen voi hillitä järviruokokasvuston leviämistä. Avoveden lisääntyminen antaa tilaa luontotyyppin luonteenomaiselle pohjakasvillisuudelle. Tiheän ruovikon poistaminen avaa maisemaa rannalta järvelle sekä parantaa veden vaihtuvuutta ja laatua paikallisesti ranta-alueella. Nämä muutokset voivat nostaa myös rantakiinteistöjen käyttöarvoa. Myös veneily mahdollistuu. Ranta-alueen linnusto voi hyötyä lisääntyvästä avovesialasta, kun alueelle jää vielä ruovikkoakin. Toisaalta järviruokokasvuston pieneneminen vähentää sitä hyödyntävien eliölajien elinympäristöä.

Hakemuksen mukaisella alueella tai sen läheisyydessä on havaittu varmasti kahden Natura-alueen suojeluperusteena olevan lajin pesintä. Syksyllä tai talvella tehtävä ruoppaus ei häiritse lajien pesintää, ja härkälintu voi jatkossa hyötyäkin harventuneesta ruovikosta. Sen sijaan esimerkiksi ruovikon keskellä pesivä ruskosuohaukka menettäneen pesimäpaikkansa. Hakemuksen mukaan muualla Pyhäjärvellä on kuitenkin lajille soveltuvia

pesimäympäristöjä. Viitasammakosta ei ole tehty havaintoja ruopattavalta alueelta eikä alue ole hakemuksen mukaan lajille soveltuvaa lisääntymis- aluetta. Pyhäjärveltä on muutenkin tiedossa hyvin vähän viitasammakkohavaintoja (laji.fi).

Ruoppauksen vaikutusten Natura-alueen suojeluperusteina oleviin luonnon-arvoihin arvioidaan olevan kokonaisuutena myönteisiä. Ruoppaus ei siten heikennä merkittävästi suojelun perusteena olevaa luontotyyppiä tai lajien elinympäristöjä, kun otetaan huomioon alueen pieni koko, töiden ajankohta ja ruoppauksen lyhytaikaiset vaikutukset vedenlaatuun. Vaikutuksia lajistoon on kuitenkin määrätty seurattavaksi.

Pyhäjärven Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on Pyhäjärven hyvän ekologisen tilan, kuten myös virkistyskäytön, turvaaminen ja vieraslajien haitallisten vaikutusten ehkäisy. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä muun muassa Pyhäjärven ulkoisen kuormituksen vähentäminen, riittävä kalastus, vesialueen umpeenkasvun hillitseminen ja vieraslajien torjunta tähtäävät karut kirkasvetiset järvet - luontotyyppin edustavuuden parantamiseen. Ruovikkoalueen vähentämisen ja mahdollisen vieraslajin poistamisen, kun se tehdään huolellisesti, voidaan katsoa olevan hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisia toimenpiteitä.

Kasvillisuuden poistosta aiheutuu samentumista ja ravinteiden vapautumista. Ruovikon poistaminen voi myös lisätä rantaviivassa aallokon aiheuttamaa eroosiota. Vaikka ruoppauksen vaikutukset ovat lyhytaikaisia ja paikallisia ja ajoittuvat virkistyskäyttöajan ja lintujen pesimäajan ulkopuolelle, päätöksessä on määrätty suojaverhon ja puomien käytöstä samentumisen leviämisen ehkäisemiseksi. Näillä toimilla ehkäistään myös alueella mahdollisesti kasvavan kanadanvesiruton leviämistä ruopattavan alueen ulkopuolelle. Kanadanvesirutto on säädetty kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Kansallisessa vieraslajiluettelossa ovat lajit, jotka eivät kuulu EU:n vieraslajiluetteloon, mutta joita pidetään Suomen oloissa haitallisina. Kansallisessa vieraslajiluettelossa olevan lajin maahantuonti, kasvatusta, myynti ja muu hallussapito sekä ympäristöön päästäminen on kielletty. Luvanhaltijan tulee seurata ruoppauksen vaikutuksia kanadanvesiruton esiintymiseen.

Luvanhaltija on vastuussa hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvanhaltija on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

6.1.1 Vesienhoitosuunnitelma

Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vähintään hyvä ekologinen ja hyvä kemiallinen tila vesimuodostumissa viimeistään vuonna 2027. Hanke

sijaitsee Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueella Pyhäjärven vesimuodostumassa. Kolmannen vesienhoidon suunnittelukauden luokittelussa vesimuodostuman ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi. Pyhäjärven ekologinen tila on heikentynyt yhdellä luokalla edellisestä vesienhoitokaudesta. Myös järven hydrologis-morfologinen tila on tyydyttävä ja kemiallinen tila hyvää huonompi.

Pyhäjärven ekologisen tilan heikentymisen syynä on ravinnekuormituksesta aiheutuva rehevöityminen. Pyhäjärvi on mukana vesienhoitoalueen vesienhoidon suunnittelussa myös Natura-alueena. Pyhäjärveä ei ole kuitenkaan nimetty Natura-alueiden kunnostuksen erityisalueeksi Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelmassa (2022–2027). Pyhäjärvellä kunnostustoimenpiteeksi on vesienhoidon toimenpideohjelmassa esitetty valuma-alueella tehtävien ravinne- ja kiintoainekuormitusta vähentävien toimenpiteiden lisäksi hoitokalastusta.

Kun järven pohjasedimenttejä kaivetaan, veteen sekoittuu kiintoainesta ja ravinteita. Ruoppauksen vaikutukset veden sameuteen ja ravinnepitoisuuksien kasvuun ovat lyhytaikaisia, sillä veteen sekoittunut kiintoaines laskeutuu takaisin pohjalle. Alueen suojaisuus Haapsaaren ja Katismaan tiepenkkeen rajaamana alueena estää sameuden leviämistä lahtea laajemmalle alueelle. Koska ruopattava alue on pieni, myös pohjasedimentistä vapautuvien ravinteiden määrä on pieni suhteessa järveen kohdistuvaan muuhun kuormitukseen ja Pyhäjärven kokoon. Ruoppausta ei tehdä kasvukaudella, jolloin vapautuvat ravinteet voisivat lisätä kasviplanktonin kasvua. Kuolleen kasviaineksen poistaminen pohjasta ja virtauksen tehostuminen saattavat myös parantaa sedimentin pintakerroksen happitilannetta, jolloin fosforin liukeneminen veteen hapettomuuden seurauksena (sisäinen kuormitus) vähenee.

Vesimuodostuman kemiallinen tila on luokiteltu hyvää huonommaksi polybromattujen difenyylietterien (PBDE) takia. Palonestoaineena käytettyjen polybromattujen difenyylietterien tiukentunut ympäristölaatunormi kalassa (aiemmin vedessä) aiheuttaa hyvää huonomman kemiallisen tilan kaikissa Suomen pintavesissä. Mittausten perusteella elohopean ympäristölaatunormi alittuu Pyhäjärvessä.

Hakemuksen mukaan ruopattava alue on ollut luonnontilassa eikä siihen ole kohdistunut kuormitusta, joka olisi voinut sisältää haitallisia aineita. Sedimenttien haitta-ainepitoisuuksien oletetaan olevan pieniä. Työaikaisesta sedimenttien sekoittumisesta ei siten arvioida aiheutuvan vaikutuksia vesialueen kemialliseen tilaan.

Ruoppaushanke ei kokonsa ja luonteensa vuoksi vaaranna vesienhoitosuunnitelman mukaista hyvän tilan tavoitteen saavuttamista Pyhäjärvellä. Hanke ei vaikeuta Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon

toimenpideohjelman vuosille 2022–2027 suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista eikä heikennä niiden vaikuttavuutta.

Hanke sijaitsee alueella, jolle ei ole laadittu tulvariskien hallintasuunnitelmaa.

6.1.2 Kaavoitus

Alue on yleiskaavassa luonnonsuojelua ja pohjavesialuetta koskevien vaarausten ohella osoitettu muun muassa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Museoviranomaiset ovat lausunnossaan arvioineet, että hankealueella ei ole potentiaalista arkeologisen kulttuuriperinnön sijaintipaikkaa eikä hankkeeseen arvioida liittyvän arkeologisen perinnön selvitystarvetta.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan kaavoituksen vastainen.

6.1.3 Luvan myöntämisen edellytykset

Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

6.2 Lupamääräysten perustelut

Ruoppaus ja ruoppausmassojen käsittely voidaan tehdä hakemuksessa, sen täydennyksessä ja hakijan selityksessä esitettyjen suunnitelmien mukaisesti. Työt tulee tehdä lintujen pesintä- ja muuttoaikojen sekä virkistyskäyttökauden ulkopuolella. Hakemuksessa esitettyä vaihtoehtoista ruoppausaikaa huhtikuussa ei ole hyväksytty, sillä huhtikuussa muuttajia on saapunut jo sisämaankin lintuvesille. Vesikasvien juuristojen huolellinen poistaminen on olennaista, jotta ruoppauksen vaikutukset ovat mahdollisimman pitkäaikaisia. Järviruoko lisääntyy sekä siemenistä että voimakkaasti kasvullisesti juurakosta (lupamääräykset 1–4).

Lupamääräyksessä 5 on sulan veden aikaan ruopattaessa määrätty puomien lisäksi suojaverhon käytöstä, jotteivat ruoppauksen aiheuttama sameus ja vapautuvat ravinteet leviä laajemmalle vesialueella. Suojaverholla estetään myös mahdollisten kanadanvesiruton versojen ja niiden osien leviäminen syvemmistä vesikerroksista. Vesirutto lisääntyy kasvullisesti pienistäkin verson palasista. Verson palaset leviävät uusille alueille luontaisesti aallokon, virtausten ja lintujen kuljettamana sekä veneiden ja kalastusvälineiden mukana. Vesiruton runsastuminen järvellä tulisi saada pysähtymään, sillä runsaat kasvustot muuttavat vesistöjen ravinnekiertoa ja lajistoa sekä vaikuttavat vedenlaatuun. Vesiruton esiintymistä ruopattavalla alueella ja sen läheisyydessä ei ole selvitetty, mutta lahdelta on tehty

havaintoja lajista. Laji ei kasva tiheässä ruovikossa, mutta voi kasvaa ruovikon reunamilla.

Ruoppaus- ja kasvijätteen kuljettamisesta ja toimittamisesta luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan on määrätty, jotta runsaasti vettä ja orgaanista ainesta sekä mahdollisesti myös vieraskasvilajin osia sisältävä jäte käsitellään ja sijoitetaan siten, että valumavesistä ei aiheudu haittaa pintavesissä ja että vieraskasvilaji ei pääse leviämään uusille kasvupaikoille.

Lupamääräyksessä 8 on määrätty kunnostuksessa käytettävien koneiden puhdistuksesta, jottei kanadanvesiruton lisääntymisosa leviä alueen ulkopuolelle.

Vesilain 2 luvun 7 §:n mukaan vesitaloushanke on toteutettava sekä vesivaroja ja vesialueita muutoin käytettävä siten, ettei siitä aiheudu vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta, jos hankkeen tai käytön tarkoitus voidaan saavuttaa ilman kustannusten kohtuutonta lisääntymistä kokonaiskustannuksiin ja aiheutettavaan vahingolliseen seuraukseen verrattuna.

Valvontaviranomaisille on tarkoituksenmukaista mahdollistaa sellaisten muutosten, jotka eivät aiheuta vaikutuksia ympäristöön tai luontoon, hyväksyminen ruoppauksen toteuttamiseen (lupamääräys 9).

Vesitaloushanketta koskeva lupa myönnetään toistaiseksi voimassa olevaksi, mutta luvassa on määrättävä aika, jonka kuluessa vesitaloushanke on toteutettava ja toteuttamiseen ryhdyttävä. Hakemuksessa työn arvioidaan kestävän noin viisi päivää, joten erillisiä aikoja aloittamisesta ja loppuun saattamisesta ei ole tarvetta antaa. Hankkeen toteuttamiselle on annettu aikaa kolme vuotta, mikäli hanketta ei pystytäkään toteuttamaan suunnitelman mukaisesti loka-marraskuussa 2025. Pidempää aikaa ei suojelualueella mahdollisesti tapahtuvien muutosten takia ole syytä myöntää.

Ruoppauksen jälkeen on tärkeää selvittää, miten ruovikon poisto vaikuttaa kasvilajistoon ja linnustoon. Alue on merkittävä linnustonsa perusteella. Ruovikon poisto voi tehdä tilaa myös kanadanvesirutolle, minkä takia kasvillisuuden seuranta on erityisen tärkeää. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa valvoville viranomaisille (lupamääräys 12).

Töiden aloittamisesta tulee ilmoittaa alueen käyttäjien ja valvontaviranomaisten tiedon saannin turvaamiseksi. Hankkeen valmistumisesta ilmoittaminen perustuu vesilain 3 luvun 18 §:ään.

Määräyksissä valtion valvontaviranomaisella tarkoitetaan vesilain valtion valvontaviranomaista, joka on luvan myöntämisen aikaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue. Varsinais-Suomen ELY-keskus on myös luonnonsuojelulain mukainen

valvontaviranomainen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on alueellaan vesi- ja ympäristönsuojelulain mukainen valvontaviranomainen ja luonnonsuojelua edistävä viranomainen, minkä takia hankkeen aloituksesta ja valmistumisesta sekä tarkkailutuloksista on ilmoitettava myös Säkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

7 Vastaus lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin

Aluehallintovirasto ottaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen ja Säkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

8 Sovelletut säännökset

Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5, 8–11 ja 18 §,
11 luvun 21 §
Luonnonsuojelulain (9/2023) 34, 70 §

9 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 3 100 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu hakemuksen vireilletuloaikana voimassa olleen aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2024 annetun valtioneuvoston asetuksen (1171/2023) ja sen asetuksella (391/2024) muutetun liitteen mukaan. Liitteen kohdan 3.3 taulukon mukaan alle 2 000 m³ltr:n ruoppauksesta peritään 3 100 euron maksu.

10 Tiedottaminen

10.1 Päätös

Säkylän kunta
Säkylän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
Museovirasto

Satakunnan museo
Suomen ympäristökeskus

10.2 Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Säkylän kunnan verkkosivuilla.

11 Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

12 Liite

Valitusosoitus

13 Asian käsittelijät

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Erja Tasanko ja esitellyt ympäristöylikontrollin tarkastaja Pauliina Kauppinen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024) säädetään. Maksun suuruus on 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **3.7.2025**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia

prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.

- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.

Tämä asiakirja ESAVI/38232/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/38232/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kauppinen Pauliina 26.05.2025 08:38

Ratkaisija Tasanko Erja 26.05.2025 09:26